

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2024. május 13.
(OR. en)

9804/24

Intézményközi referenciaszám:
2023/0405(NLE)

EDUC 166
JEUN 108
SPORT 52
SOC 353
EMPL 202
COMPET 538
RECH 222

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	A Tanács ajánlása: „Európa mozgásban” csomag – tanulási célú mobilitási lehetőségek mindenki számára

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fent említett ajánlást, amelyet a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) a 2024. május 13-i ülésén elfogadott.

A Tanács ajánlása

**„Európa mozgásban” csomag – tanulási célú mobilitási lehetőségek mindenki számára
(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 165. és 166. cikkére,
tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

mivel:

1. A 2017. március 25-i Római Nyilatkozatban az EU vezető politikusai vállalták, hogy egy olyan Unió kialakításán fognak dolgozni, ahol a fiatalok a lehető legjobb oktatásban és képzésben részesülnek, és a kontinensen bárhol tanulhatnak és vállalhatnak munkát.
2. A tanulási célú mobilitás rendkívül értékesnek bizonyult a tanulók számára a személyes, oktatási és szakmai fejlődéshez szükséges kompetenciák¹ elsajátításában. A határokon átnyúló tanulási tapasztalatok növelik az interkulturális megértést, és hozzájárulnak a közös európai identitás előmozdításához. A tanulási célú – befelé és kifelé irányuló – mobilitás megszervezése egyúttal erőteljes ösztönzőként is szolgál az oktatási és képzési intézmények, valamint a nem formális és informális oktatási szolgáltatók számára az általuk kínált tanulás minőségének javításához.

¹ Az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló, 2018. május 22-i tanácsi ajánlással (HL C 189., 2018.6.4., 1. o.) összhangban a kompetenciákat ismeretek, készségek és attitűdök kombinációjaként határozzák meg.

3. A tanulási célú mobilitás fontos szerepet játszik az EU-n belüli készséghiány kezelésében, különösen azon készségek hiányát illetően, amelyekre a zöld és digitális átálláshoz, valamint a tanulók munkaerőpiacra való átmenetéhez van szükség. A munkaalapú tanulás – beleértve a más országban töltött időszakokat is – elősegíti a készségek elsajátítását és a foglalkoztathatóságot.
4. A tanulási célú mobilitási lehetőségek mindenki számára történő biztosítása alapvető fontosságú az európai oktatási térség megvalósításához, valamint az EU 2019–2027-es időszakra szóló ifjúsági stratégiájában foglalt célkitűzések eléréséhez. Az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló, 2020. szeptember 30-i bizottsági közleményben² a Bizottság bejelentette a tanulási célú mobilitás keretének³ aktualizálását, valamint a tanárok tanulási célú mobilitására vonatkozó szakpolitikai keret kidolgozását annak érdekében, hogy több tanuló és tanár részesülhessen a mobilitás előnyeiből. Ez az ajánlás aktualizálja a „Mozgásban az ifjúság – a fiatalok tanulási célú mobilitásának ösztönzése” című, 2011. június 28-i tanácsi ajánlást, hogy megerősítse annak rendelkezéseit, kiterjessze a tanulási célú mobilitás lehetőségeit – a fiataloktól kezdve bármilyen életkorú tanulókra, továbbá a pedagógusokra és a személyzetre –, és foglalkozzon az új tanulási mintákkal, többek között a vegyes tanulással.
5. Az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) szóló tanácsi állásfoglalás⁴ egyik stratégiai prioritása az volt, hogy az egész életen át tartó tanulás és a mobilitás mindenki számára valósággá váljon. „Az európai oktatási térség: kitekintés 2025-re és az azt követő időszakra” témájú tanácsi állásfoglalás⁵ hangsúlyozta, hogy a tanulási és oktatási mobilitás fennmaradó akadályainak azonosítása és felszámolása, valamint az inkluzív, fenntartható és kiegyensúlyozott mobilitás ösztönzése kulcsfontosságú az európai oktatási térség teljes körű megvalósításához.

² COM(2020) 625 final.

³ A „Mozgásban az ifjúság – a fiatalok tanulási célú mobilitásának ösztönzése” című, 2011. június 28-i tanácsi ajánlásban (HL C 199., 2011.7.7., 1. o.) meghatározottak szerint.

⁴ HL C 66., 2021.2.26., 1. o.

⁵ HL C 185., 2023.5.26., 35. o.

6. Az Európai Szakképzésfejlesztési Központ (Cedefop) által gyűjtött adatok azt mutatják, hogy az országoknak fokozniuk kell erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy javítsák a teljesítményüket a szakképzésben részt vevők, különösen a tanulószerveződéses tanulók mobilitásának átfogó támogatása terén. A fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről szóló, 2020. november 24-i tanácsi ajánlás⁶ nemzeti végrehajtási terveinek elemzése⁷ azt mutatja, hogy az összes tagállamnak csupán körülbelül a fele tekintette prioritásnak a szakképzésben a mobilitás fokozására irányuló intézkedéseket.
7. A színvonalas és eredményes tanulószerveződéses gyakorlati képzés európai keretrendszeréről szóló, 2018. március 15-i tanácsi ajánlás⁸ végrehajtásának elemzése⁹, valamint a Cedefop eredményei¹⁰ is azt mutatják, hogy a tanulószerveződéses tanulók mobilitása még mindig nem kellően fejlett, és többet kell tenni annak érdekében, hogy a tanulószerveződéses tanulók mobilitási csereprogramokban vehessenek részt.
8. A tanárok és oktatók mobilitásának – különösen az európai mobilitásnak – az alap- és továbbképzésük során történő növeléséről szóló tanácsi következtetésekből¹¹ a Tanács a mobilitás előmozdítására és kiterjesztésére szólított fel annak érdekében, hogy az a tanárok és oktatók képzésének és életpályájának közös elemévé váljon.

⁶ HL C 417., 2020.12.2., 1. o.

⁷ Cedefop: Együttműködés a vonzó, inkluzív, innovatív, agilis és rugalmas szakképzés érdekében (*Working together towards attractive, inclusive, innovative, agile and flexible VET*), Cedefop tájékoztató feljegyzés, 2023.

⁸ HL C 153., 2018.5.2., 1. o.

⁹ A színvonalas és eredményes tanulószerveződéses gyakorlati képzés európai keretrendszerének gyakorlati alkalmazása – a tanácsi ajánlás tagállamok általi végrehajtása (*Putting into practice the European Framework for Quality and Effective Apprenticeships – implementation of the Council Recommendation by Member States*), SWD(2021) 230 final.

¹⁰ Cedefop: A tanulószerveződéses tanulók határokon átnyúló, hosszú távú mobilitását elősegítő és akadályozó tényezők: országos és projektszintű vizsgálatokból származó bizonyítékok (*Enablers and disablers of cross-border long-term apprentice mobility: evidence from country- and project-level investigations*), Cedefop referenciasorozat 120. szám, Kiadóhivatal, Luxembourg, 2021.

¹¹ HL C 167., 2022.4.21., 2. o.

9. Az EU ifjúsági stratégiája végrehajtásának elemzése¹² azt mutatja, hogy több erőfeszítésre van szükség annak biztosításához, hogy minden fiatal és ifjúságsegítő ténylegesen igénybe vehesse a mobilitási lehetőségeket, ideértve a civil társadalmi ágazatban végzett önkéntes munkát is. További munkára van szükség emellett a nem formális és informális tanulási célú mobilitás révén szerzett kompetenciák hatékony érvényesítési rendszereivel kapcsolatban, szinergiában a fiatal önkéntesek Európai Unión belüli mobilitásáról szóló, 2022. április 5-i tanácsi ajánlással¹³.
10. Az idegennyelvi kompetenciák hiánya továbbra is akadályát képezi a tanulási célú mobilitás vállalásának, a külföldi tanulásnak és munkavállalásnak, valamint gátolja Európa kulturális sokszínűségének teljes körű megismerését. Ugyanakkor az idegen nyelvek tanításának és tanulásának bővítése, valamint az idegen nyelven oktatott kurzusok kínálata ösztönözheti a más országokból érkező tanulókat, hogy részt vegyenek a tanulási célú mobilitásban. E tekintetben fontos a digitális technológiák, többek között a mesterséges intelligencia (MI) előnyeinek kiaknázása.

¹² A következő dokumentumot kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum: A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának az EU ifjúsági stratégiájának végrehajtásáról (2019–2021), SWD(2021) 286 final.

¹³ HL C 157., 2022.4.11., 1. o.

11. Az oktatás és képzés terén az automatikus kölcsönös elismerés megvalósítása érdekében teendő további lépésekről szóló tanácsi következtetésekből¹⁴, amelyek a felsőfokú és a felső középfokú képesítések, valamint a külföldi tanulmányi időszakok eredményei automatikus kölcsönös elismerésének ösztönzéséről szóló tanácsi ajánlás végrehajtásáról szóló jelentésen¹⁵ alapultak, a Tanács megállapította, hogy továbbra is akadályozza a tanulási célú mobilitást az EU-ban az, hogy nem valósult meg a képesítéseknek és a külföldi tanulmányi időszakok eredményeinek az automatikus kölcsönös elismerése¹⁶. A felsőoktatás területén számottevő előrelépés történt az automatikus kölcsönös elismerés koncepciójának nemzeti hatóságok általi értelmezése terén. A következetes nemzeti megközelítések és az átláthatóság hiánya azonban jelentős olyan tényezők, amelyek visszatartják a hallgatókat a mobilitási tevékenységekben való részvételtől.
12. A tanulási célú mobilitás harmadik országok tekintetében történő előmozdítása vonzóbbá teheti az európai oktatási és képzési rendszereket a világ többi része számára, és tehetséges embereket vonzhat az oktatási és képzési intézményeikbe. Az oktatás és képzés terén folytatott nemzetközi együttműködés – beleértve a tanulási célú mobilitást is – elengedhetetlen az EU geopolitikai prioritásainak, különösen a Global Gateway-nek és a 2030-ra kitűzött fenntartható fejlődési céloknak az eléréséhez.
13. A kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek tanulási célú mobilitáshoz való hozzáféréseinek előmozdítása különösen fontos, és a befogadás e célkitűzése a 2021–2027-es Erasmus+ programnak és az Európai Szolidaritási Testület programnak is központi eleme. Döntő fontosságú e célkitűzésnek az említett programokon belüli megerősítése, és lehetőség szerint egyéb tanulási célú mobilitási rendszerekre való kiterjesztése az egész EU-ban.

¹⁴ HL C 185., 2023.5.26., 44. o.

¹⁵ COM(2023) 91 final.

¹⁶ A felsőoktatás, valamint a felső középfokú oktatás és képzés szintjén értelmezendő, „a képesítések automatikus kölcsönös elismerése” és „a külföldi tanulmányi időszakok eredményeinek automatikus kölcsönös elismerése” fogalmak meghatározása a felsőfokú és a felső középfokú képesítések, valamint a külföldi tanulmányi időszakok eredményei automatikus kölcsönös elismerésének ösztönzéséről szóló, 2018. november 26-i tanácsi ajánlás (HL C 444., 2018.12.10., 1. o.) mellékletében szerepel.

14. Az „Európai Egyetemek” kezdeményezés 50 %-os mobilitást céloz meg a részt vevő intézmények körében, a közös európai diploma cím odaítélésére vonatkozó európai kritériumokat pedig jelenleg tesztelik, és azok ösztönzést jelenthetnek majd arra, hogy a mobilitást beépítsék a tantervekbe. Az Erasmus+ 2021 és 2027 közötti időszakra szóló megnövelt költségvetése alátámasztja az EU azon célkitűzését, hogy több hallgatót ösztönözzön arra, hogy tanulmányai során legalább egy alkalommal részt vegyen tanulási célú mobilitásban, a mobilitási formák szélesebb skáláját kínálva, beleértve a vegyes intenzív programokat és a rövid távú vegyes mobilitást is. Ezért fontos növelni a tanulási célú mobilitás 20 %-os célkitűzését, amelyet eredetileg 2009-ben, a bolognai folyamat keretében határoztak meg. Az azóta kifejlesztett eszközök az ezen ajánlásban javasolt intézkedésekkel együtt megteremtik a szükséges keretfeltételeket ahhoz, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkezők legalább 23 %-a vegyen részt tanulási célú mobilitásban.
15. A tanulási minták az elmúlt évtizedben változtak, többek között a Covid19-világjárvány következményeként, fellendítve a virtuális és a vegyes tanulást. A tanulási célú mobilitási lehetőségek kiterjesztése a tanulókra, pedagógusokra és a személyzetre az oktatás és a képzés valamennyi ágazatában, valamint az ifjúsági és sportágazatban a formális, nem formális és informális keretek között, szintén a rugalmas tanulási célú mobilitási formák fejlesztését ösztönözte.
16. A kutatók – különösen a pályakezdő kutatók – kiegyensúlyozott mobilitását még jobban támogatni kell személyes és szakmai fejlődésük fokozása érdekében, ami az európai kutatási és innovációs rendszer versenyképességének javát szolgálja.

17. Ezen ajánlás célja, hogy hozzájáruljon az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításához. Az oktatás és képzés minőségére vonatkozó jövőkép magában foglalja a következőkkel kapcsolatos kettős szabadság előmozdítását: a tanulóknak, a pedagógusoknak és a személyzetnek – különösen a kevesebb lehetőséggel rendelkező embereknek – a mobilitása, valamint az, hogy az intézmények szabadon társulhassanak egymással Európában és azon kívül. Az inkluzív és méltányos oktatási és képzési rendszereknek támogatniuk kell az összetartó társadalmakat, le kell fektetniük az aktív polgári szerepvállalás alapjait és javítaniuk kell a foglalkoztathatóságot. Ez az ajánlás felkéri a tagállamokat, hogy határozzák meg a tanulási célú mobilitást lehetővé tevő feltételeket, számolják fel az akadályokat, és biztosítsanak olyan ösztönzőket, amelyek igazodnak a különböző ágazatok tanulóinak, pedagógusainak és személyzetének sajátos igényeihez.
18. Ezen ajánlásnak célja továbbá a kulcsfontosságú harmadik országokkal való fokozottabb együttműködés elősegítése a tehetséggondozó partnerségekre vonatkozó kezdeményezésben tervezettek szerint, amely az EU-t a harmadik országokból származó tehetséges emberek számára vonzó célpontként népszerűsíti a tanulás, a képzés és a tanulmányok terén.

19. Ezen ajánlásban emlékeztetünk a tanulási célú mobilitással foglalkozó uniós programok – például az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület – és más uniós, nemzetközi, nemzeti és regionális szintű finanszírozási eszközök, például az EU kohéziós politikai alapjai, különösen az Európai Regionális Fejlesztési Alap és az Európai Szociális Alap Plusz – és az annak keretébe tartozó „tűzz célt magad elé, tanulj, fejleszt készségeidet, érvényesülj!” (ALMA) kezdeményezés – között meglévő szinergiákra és kiegészítő jellegre.
20. Ezen ajánlás továbbá arra törekszik, hogy a mellékletekben részletesen ismertetett, célzott szakpolitikai kereteken keresztül lendületet adjon a tanárok és a tanulószerveződéses tanulók tanulási célú mobilitásának. Az iskolák tanárhiánnyal küzdenek, és a tanulási célú mobilitás várhatóan növeli a szakma vonzerejét. A mobilitást megtapasztalt tanárok követendő példát jelenthetnek a tanulók számára, és elősegíthetik a transznacionális és nemzetközi együttműködés népszerűsítését. A tanárok és oktatók mobilitásának – különösen az európai mobilitásnak – az alap- és továbbképzésük során történő növeléséről szóló következtetéseiben a Tanács hangsúlyozza a külföldi tanulási célú mobilitásnak a tanárok szakmai fejlődésére, valamint az oktatási és képzési rendszerekre gyakorolt pozitív hatását, emellett azonosítja a mobilitás akadályait. A tanulószerveződéses tanulóknak a munkaalapú tanulás sajátos jellemzőivel kapcsolatos külön akadályokkal is szembe kell nézniük. E tanulók mobilitása várhatóan hozzá fog járulni a készséghiányok kezeléséhez, a zöld és digitális átállás támogatásához, valamint a foglalkoztathatóság növeléséhez, főként a fiatalok körében,

21. Ezen ajánlás alkalmazásában a „tanulási célú mobilitás” fogalmának alapja az Erasmus+ elnevezésű uniós oktatási és képzési, ifjúsági és sportprogram létrehozásáról és az 1288/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. május 20-i (EU) 2021/817 európai parlamenti és tanácsi rendeletben¹⁷ meghatározott „tanulási célú mobilitás”, azaz a lakóhely szerinti országtól eltérő országba történő tényleges átköltözés tanulmányok, képzés, illetve nem formális vagy informális tanulás folytatása érdekében. Ezen ajánlás értelmében a „tanulási célú mobilitás” a hosszú és rövid távú tanulási célú mobilitás valamennyi típusára kiterjed, beleértve az egyéni és csoportos mobilitást, a vegyes mobilitást (beleértve annak virtuális összetevőit is), a kreditmobilitást és az oklevélszerzési célú mobilitást. Kiterjed a tanulókra, a pedagógusokra és a személyzetre az egész életen át tartó tanulás valamennyi ágazatában, ideértve a kisgyermekkorai nevelést és gondozást, az iskolai oktatást, a felsőoktatást, a szakképzést és a felnőttoktatást, továbbá kiterjed a fiatalokra¹⁸, az ifjúságsegítőkre és a sportért felelős személyzetre¹⁹, az Erasmus+ program hatályán belül és kívül egyaránt. Ez az ajánlás kiterjed az EU-n belüli és az EU-ból induló nemzetközi tanulási célú mobilitásra is.

¹⁷ HL L 189., 2021.5.28., 1. o.

¹⁸ Az Erasmus+ ifjúsági fejezetének és az Európai Szolidaritási Testületnek a keretében kínált sokféle ifjúsági mobilitási lehetőségből kiindulva az ifjúsági ágazat tanulási célú mobilitása a fiatalok, az ifjúságsegítők és az önkéntesek tanulási célú mobilitását jelenti nem formális és informális tanulási környezetben. Ezen ajánlás alkalmazásában az ifjúsági ágazatban megvalósuló tanulási célú mobilitás magában foglal egyéb, nemzeti mobilitási programokat is.

¹⁹ Az Erasmus+ program sportfejezetén belüli intézkedések közül az 1. fő intézkedés keretében a sportágazaton belüli tanulási célú mobilitást a sportszervezetekben – elsősorban az alulról szerveződő sportokban – dolgozó személyzet mobilitásaként határozzák meg, akik lehetőséget kapnak kompetenciáik és képzettségük fejlesztésére, valamint új készségek elsajátítására azáltal, hogy bizonyos időtartamot külföldön töltenek, hozzájárulva ezáltal a sportszervezetek kapacitásépítéséhez és fejlesztéséhez. Ez az intézkedés támogatja az alulról szerveződő sportokban tevékenykedő edzők és egyéb személyzet (mind a fizetett személyzet, mind az önkéntesek) szakmai fejlődését. Ezen ajánlás alkalmazásában a sportágazatban megvalósuló tanulási célú mobilitás magában foglal egyéb, nemzeti mobilitási programokat is.

22. A tanulók, a pedagógusok és a személyzet mobilitása – amely az európai oktatási térség elindítása óta megerősödött – pozitív hatással van az oktatásra és a képzésre. A felsőoktatásban az oklevélszerzési célú mobilitás, a szakképzésben pedig maga a mobilitás kihívást jelenthet azonban bizonyos olyan oktatási és képzési rendszerek számára, amelyekbe jelentős számú tanuló vagy tanulószereződéses tanuló áramlik be, illetve azon országok számára, amelyeket „agyelszívás” fenyeget, aminek eredményeként sok tehetséges ember dönt úgy, hogy külföldön tanul vagy kezd tanulószereződéses gyakorlati képzést, majd ott marad.
23. A felsőoktatásban a tanulási célú mobilitásra vonatkozó célkitűzés²⁰ eléréséhez figyelembe vett mobilitási intézkedések magukban foglalják a következőket: kifelé irányuló, oklevélszerzési célú mobilitás; legalább három hónapot lefedő vagy az európai kreditátviteli és -gyűjtési rendszerben (ECTS) elszámolt legalább 15 kreditre kiterjedő, kifelé irányuló kreditmobilitás (beleértve a szakmai gyakorlatokat és a tanulmányi mobilitást is); valamint rövidebb ideig tartó, kifelé irányuló mobilitás, amely három hónapnál kevesebb időt fed le, de legalább három ECTS-kreditre terjed ki. Ezek a mobilitási intézkedések lehetnek teljes egészében fizikaiak, vagy pedig vegyesek, amelyek virtuális és fizikai összetevőt is magukban foglalnak. A célértéket a végzett hallgatók szintjén számítják ki, a tanulási célú mobilitásban tanulmányaik alatt legalább egyszer részt vevő diplomásokat tekintve. A fent említett elemek fényében ezen ajánlásban felkérjük a Bizottságot, hogy 2026-ig terjesszen elő javaslatot azon módszertan aktualizálására vonatkozóan, amely a külföldi tanulási célú mobilitási tapasztalattal rendelkező diplomások arányát méri a felsőoktatásban.

²⁰ A mutató az UNESCO-OECD-Eurostat (UOE) közigazgatási adatgyűjtésből származó mobilitási adatokon fog alapulni.

24. A szakképzésben tanulók külföldi tanulási célú mobilitására vonatkozó jelenlegi 8 %-os célértéknél ambiciózusabb célt szorgalmazó felhívásokra²¹ válaszul ez az ajánlás azt javasolja, hogy a szakképzésben tanulók – a tanulószerveződéses tanulókat is ideértve – részvételi célértéke 2030-ra legalább 12 %-ra emelkedjen. A szakképzésre vonatkozó célérték²² a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről szóló, 2020. november 24-i tanácsi ajánlásban meghatározott mutatóra épül. Ez az adott naptári évben mobilitásban részt vevő tanulóknak az ugyanabban az évben a szakképzésben végzettek csoportjához viszonyított arányát jelenti. Ide tartoznak a rugalmas – például az Erasmus+ keretében biztosított – mobilitási lehetőségekben (például rövid távú mobilitás, csoportos mobilitás, vegyes mobilitás, szakmai versenyeken való részvételhez kapcsolódó mobilitás) részt vevő, illetve egyéb mobilitási programokban részt vevő tanulók is.

²¹ Többek között a fenntartható versenyképességet, társadalmi méltányosságot és rezilienciát célzó szakképzésről szóló tanácsi ajánlásról szóló, 2020. december 17-i európai parlamenti állásfoglalás (2020/2767(RSP)).

²² A mutató alapját az Erasmus+ programból származó mobilitási adatok és a szakképzésben végzettekre vonatkozó, UOE-adatgyűjtésből származó adatok fogják képezni. Az Erasmus+ programból származó adatok kiegészítéseként felhasználhatók lehetnek a nemzeti hatóságok mobilitási programjaiból származó – többek között a mobilitás időtartamára vonatkozó – adatok is, amennyiben rendelkezésre állnak ilyenek, és csak akkor, ha a szolgáltatott adatok összehasonlíthatók az Erasmus+ adataival. Amennyiben a mutatóhoz nemzeti hatóságoktól származó adatokat is felhasználnak, ezt átlátható módon fel kell tüntetni.

25. A Tanács újól meg erősíti az inkluzív tanulási célú mobilitás iránti szilárd elkötelezettségét, és kijelenti, hogy politikai ambíciója e tekintetben célértéket meghatározni. Ehhez szükség van egy olyan módszertanra, amellyel mérhető, hogy a külföldi tanulási célú mobilitásban részesülő összes tanuló mekkora hányada minősül kevesebb lehetőséggel rendelkezőnek. A Tanács ezért ismételtén felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki a lehetséges mutatókra vagy uniós szintű célértékekre vonatkozó, az oktatási mutatókkal és referenciaértékekkel foglalkozó állandó csoport szakértői véleményén alapuló és azt figyelembe vevő javaslatokat a befogadás és méltányosság területén²³. A Tanács elkötelezettségének alátámasztása érdekében ajánlott, hogy a tagállamok törekedjenek arra, hogy 2027-re a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek aránya együttesen elérje a külföldi tanulási célú mobilitásban részesülő összes tanuló legalább 20 %-át. Ennek becsléséhez fel lehetne használni az Erasmus+ program és az Európai Szolidaritási Testület program keretében jelenleg rendelkezésre álló adatokat. Ezek az adatok semmiképpen nem fedik le a külföldi tanulási célú mobilitás valamennyi típusát, azonban a jelenleg rendelkezésre álló legközelebbi helyettesítőként felhasználhatók. Ezen túlmenően ezen ajánlásban felkérjük a Bizottságot, hogy 2026-ig terjesszen elő javaslatot egy olyan adatgyűjtési módszertanra vonatkozóan, amellyel mérhető, hogy az oktatásban, a képzésben, valamint az ifjúsági és sportágazatban a külföldi tanulási célú mobilitásban részesülő összes tanuló mekkora hányada minősül kevesebb lehetőséggel rendelkezőnek, kellően figyelembe véve az ilyen adatokkal kapcsolatos esetleges érzékenységeket, valamint elkerülve a tagállamok adminisztratív terheinek növelését. E javaslat alapján a Tanács megállapodhat a 2030-ig elérendő uniós szintű célértékről.
26. Ez az ajánlás nem befolyásolja a következő többéves pénzügyi keret szerinti uniós finanszírozási eszközökre vonatkozó jövőbeli tárgyalásokat.

²³ A Tanács állásfoglalása az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) (HL C 66., 2021.2.26., 1. o.).

27. Tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 349. cikkére, és összhangban „Az emberek középpontba állítása, a fenntartható és inkluzív növekedés biztosítása és a lehetőségek kibontakoztatása az EU legkülső régióiban” című, 2022. május 3-i bizottsági közleménnyel²⁴, az ajánlásnak figyelembe kell vennie az e cikkben említett legkülső régiók sajátos helyzetét az e régiókba irányuló és onnan kiinduló tanulási célú mobilitás előmozdítása érdekében.
28. Ezen ajánlás alkalmazásában, valamint az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület befogadási és sokszínűségi stratégiájához kiadott végrehajtási iránymutatásokkal²⁵ összhangban a tanulási célú mobilitás akadályai közé tartoznak a fogyatékoságok, az egészségügyi problémák, az oktatási és képzési rendszerekhez kapcsolódó akadályok, a kulturális különbségek, a társadalmi akadályok (ideértve a társadalmi-pszichológiai és a családi vonatkozású akadályokat is), a gazdasági akadályok, a megkülönböztetéshez kapcsolódó akadályok és a földrajzi akadályok.

²⁴ COM(2022) 198 final.

²⁵ Végrehajtási iránymutatások az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület befogadási és sokszínűségi stratégiájához.

ELFOGADTA EZT AZ AJÁNLÁST, ÉS JAVASOLJA A TAGÁLLAMOKNAK, HOGY

A nemzeti iskolai, szakképzési, felsőoktatási és felnőttoktatási rendszerek, valamint az ifjúsági és sportágazat jellegzetességeivel összhangban, továbbá kellő tekintettel a felsőoktatási intézmények tudományos életének szabadságára, valamint az oktatási és képzési intézmények autonómiájára:

1. Mozdítsák elő valamennyi tanulónak, pedagógusnak és a személyzet valamennyi tagjának a zökkenőmentes mozgását az európai oktatási térségen belül annak érdekében, hogy támogassák a kulcskompetenciák fejlesztését, különösen a zöld és digitális átálláshoz elengedhetetlen ismeretek, készségek és attitűdök elsajátítását, az oktatási és képzési rendszerek, továbbá az ifjúsági és sportágazat közötti bizalom és megértés kiépítését, valamint az aktív polgári szerepvállalás előmozdítását.
2. Törekedjenek olyan tanulási célú mobilitási rendszerek kialakítására, amelyek inkluzívak, környezeti szempontból fenntarthatók, kiaknázzák a digitális technológiák használatából származó előnyöket, és előmozdítják a közös uniós értékeket²⁶.

²⁶ Az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkében, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájában foglaltak szerint.

3. Fokozzák az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy a mobilitás mindenki számára megvalósuljon, és törekedjenek az uniós szintű célértékek 2030-ig történő elérésére az alábbiak révén:

- a) a felsőoktatásban a külföldi tanulási célú mobilitási tapasztalattal rendelkező diplomások arányának legalább 23 %-nak kell lennie;
- b) a szakképzésben a külföldi tanulási célú mobilitási tapasztalatban részesülő, szakképzésben részt vevő tanulók arányának legalább 12 %-nak kell lennie.

A fent említett célértékek az általános uniós teljesítmény referenciaszintjét jelentik, és azokat uniós szinten kell kiszámítani. A tagállamok felkérést kapnak arra, hogy egyénileg járuljanak hozzá e célértékek eléréséhez, figyelembe véve eltérő kiindulási pontjaikat és tiszteletben tartva a nemzeti különbségeket.

A fent említett uniós szintű célértékeket a Tanács adott esetben felülvizsgálhatja az alábbiak fényében:

- a felsőoktatásra vonatkozó adatgyűjtés frissített módszertanára vonatkozó bizottsági javaslat,
- az oktatás és képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének közelgő felülvizsgálata.

4. Kötelezzék el magukat a tanulási célú mobilitás inkluzív megközelítése mellett valamennyi oktatási és képzési, valamint az ifjúsági és sportágazatban azáltal, hogy a tanulási célú mobilitási lehetőségeket hozzáférhetőbbé teszik a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek számára²⁷ az alábbiak révén:
- a) arra való törekvés, hogy 2027-re a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek aránya együttesen elérje a külföldi tanulási célú mobilitásban részesülő összes tanuló legalább 20 %-át²⁸;
 - b) annak megfontolása, hogy megállapodás szülessen egy uniós szintű, 2030-ig elérendő célértékről, az oktatásban és képzésben, valamint az ifjúsági és sportágazatban külföldi tanulási célú mobilitásban részesülő összes tanulón belül a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek arányának mérésére irányuló adatgyűjtési módszertanra vonatkozóan a Bizottság által 2026-ig előterjesztendő javaslat alapján.

²⁷ Az (EU) 2021/817 rendelettel összhangban a „kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek” olyan emberek, akik gazdasági, társadalmi, kulturális, földrajzi vagy egészségügyi okokból, migráns háttérük miatt vagy olyan okokból, mint például fogyatékoság vagy tanulási nehézségek, vagy bármely egyéb okból, beleértve az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikke szerinti megkülönböztetés alapjául szolgáló okot is, olyan akadályokkal szembesülnek, amelyek megakadályozzák őket abban, hogy ténylegesen hozzáférjenek a tanulási célú mobilitási lehetőségekhez.

²⁸ Mivel az inkluzív tanulási célú mobilitásnak jelenleg nincs uniós szintű mutatója, a külföldi tanulási célú mobilitásban részesülő összes tanulón belül a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek arányát az Erasmus+ programból és az Európai Szolidaritási Testület programból származó mobilitási adatok használatával lehetne megbecsülni. Ezek az adatok semmiképpen nem fedik le a külföldi tanulási célú mobilitás valamennyi típusát, azonban a jelenleg rendelkezésre álló legközelebbi helyettesítőként felhasználhatók.

5. Biztosítsák az együttműködést az érdekelt felekkel a tanulási célú mobilitás területén ezen ajánlás végrehajtása céljából.
6. Biztosítsanak rendszerszintű tanulási célú mobilitási lehetőségeket az alábbiak révén:
 - a) annak megfontolása, hogy a külföldi tanulási célú mobilitást az iskolai oktatás, a szakképzés, a tanulószervezéses gyakorlati képzés, a felsőoktatás és a felnőttoktatási és -képzési rendszerek szerves részévé tegyék azáltal, hogy törekednek a külföldi tanulási célú mobilitási időszakok lehetőségének rugalmas mobilitási ablakok, választható kurzusok és egyéb lehetőségek révén történő beillesztésére;
 - b) az oktatási intézmények és képzési szolgáltatók támogatása a határokon átnyúló közös tevékenységek – többek között a közös diplomákhoz vezető közös programok – egyre nagyobb számú kidolgozásában és megvalósításában, az európai kezdeményezések, különösen az európai egyetemi szövetségek, a szakképzési kiválósági központok, a nemzeti szakképzési csapatok, az innovációs szövetségek és az Erasmus+ tanárképző akadémiák lehető legjobb kihasználásával, valamint az európai egyetemi szövetségek tapasztalataira építve, amely szövetségek célértéke 50 %-os mobilitás elérése a hallgatók körében fizikai, virtuális, valamint vegyes mobilitási opciók révén;

- c) a nem formális és informális tanulás, az ifjúsági munka és az önkéntesség keretében a befelé és kifelé irányuló, tanulási célú mobilitás mint értékes és életképes mobilitási lehetőség népszerűsítése és tudatosítása valamennyi tanuló, pedagógus és a személyzet valamennyi tagja számára, többek között a nem formális és informális tanulás szolgáltatóinak, a helyi és regionális hatóságoknak, továbbá az ifjúsági munkával foglalkozó és a civil társadalmi szervezeteknek nyújtott tudatosságnövelő, ismeretterjesztő intézkedések és egyéb támogatás révén;
- d) a tanulási célú mobilitási tevékenységek előkészítésére, végrehajtására és nyomon követésére vonatkozó minőségi kritériumok alkalmazásának támogatása, többek között az Erasmus+ program, az Európai Szolidaritási Testület program és más, tanulási célú mobilitási rendszerek keretében kidolgozott minőségi standardokra építve, valamint az ilyen tevékenységek hozzáférhetőségére és inkluzivitására összpontosítva;
- e) a finanszírozási eszközöket uniós, nemzetközi, nemzeti és regionális szinten kezelő és végrehajtó szervek közötti együttműködés elősegítése a tanulási célú mobilitást támogató és előmozdító összehangolt tevékenységek biztosítása érdekében, elkerülve ugyanakkor az átfedéseket és maximalizálva az erőforrások hatását.

7. Ösztönözzék a nyelvtanulást az alábbiak révén:

- a) a nyelvtanulás erősítése az oktatás és képzés valamennyi szakaszában, valamint lehetőség szerint az ifjúsági és sportágazatban, a tanulási célú mobilitási opciók és lehetőségek fokozása érdekében;
- b) a nyelvtanításhoz és -tanuláshoz való hozzáférés elősegítése, többek között a felnőtt tanulók számára is, a többnyelvű kompetenciák javítása, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy a polgárok teljes mértékben kihasználhassák a tanulási célú mobilitás előnyeit, és növelhessék a foglalkoztatási lehetőségeiket.

8. Támogassák a tanulási célú mobilitási tevékenységekben való részvételt az alábbiak révén:

- a) az egész életen át tartó tanulási mobilitás kultúrájának kiépítése az oktatás és képzés valamennyi tanulási szakaszában, valamint a nem formális és informális tanulás, az ifjúsági munka, az önkéntesség és a sport területén. Az e tekintetben meghozandó intézkedések közé tartozhatnak az alábbiak:
 - i. számos különböző mobilitási forma és tevékenység kidolgozása;
 - ii. a nemzetköziesítési stratégiával rendelkező küldő és fogadó szervezetek egyaránt történő támogatása;
 - iii. az oktatási és képzési intézmények vonzerejének, valamint a nem formális és informális tanulási környezetek vonzerejének a növelése az ifjúsági területen és a sport területén, a mobilitásban részt vevő tanulók fogadása és küldése tekintetében;
 - iv. a végzett hallgatók hálózatainak ösztönzése a tanulási tapasztalatok fejlesztése és előmozdítása céljából;

- b) a regionális és helyi hatóságok, az oktatási és képzési szolgáltatók, az ifjúsági és sportágazat, a civil társadalmi szervezetek, a nem kormányzati szervezetek és a magánszervezetek közötti együttműködés elősegítése a kifelé irányuló, tanulási célú mobilitás előmozdítása és támogatása érdekében, többek között a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek esetében is, valamint befogadó környezet kialakítása a külföldről érkező, tanulási célú mobilitási résztvevők számára;
- c) a mobilitási programokat kezelő hatóságok és szervezetek ösztönzése mind küldő, mind fogadó szerepkörben, hogy csökkentsék a szervezetekre és a résztvevőkre háruló adminisztratív terheket, és nyújtsanak egyértelmű iránymutatást a pályázati eljárás egésze során;
- d) olyan rugalmas, tanulási célú mobilitási formák támogatása, amelyek sokféleképpen tehetik a résztvevők körét, és ugródeszkaként szolgálhatnak a hosszabb mobilitási időszakok felé, beleértve a csoportos mobilitási tevékenységeket, a rövid távú mobilitást és a vegyes intenzív programokat, valamint bármely más olyan tanulási tapasztalatot, amely mikrotanúsítványokhoz vezethet, összhangban az egész életen át tartó tanulást és a foglalkoztathatóságot szolgáló mikrotanúsítványokkal kapcsolatos európai megközelítéssel;
- e) a tanulási célú mobilitási projekteket és tevékenységeket előkészítő és végrehajtó pedagógusok, személyzet és ifjúságsegítők munkájának megbecsülése azáltal, hogy integrálják őket a szakmájukba, továbbá elismerik a személyzet mobilitásának hozzáadott értékét.

9. Biztosítsanak a tanulási célú mobilitási lehetőségekre vonatkozó információkat az alábbiak révén:
- a) adott esetben a tanulási célú mobilitás előmozdítóinak – a koordinátoroknak, a kapcsolattartó pontoknak, a nagyköveteknek vagy a kimondottan a tanulási célú mobilitással foglalkozó információs központoknak – a kijelölése, illetve létrehozása nemzeti, regionális vagy helyi szinten, akik vagy amelyek megosztják szakértelmüket az oktatási és képzési szolgáltatókkal, az ifjúsági és sportágazattal, a civil társadalmi szervezetekkel és a magánszervezetekkel a tanulási célú mobilitási tevékenységekben való részvétel támogatása, valamint nemzeti és EU-n belüli szintű hálózatépítés folytatása érdekében;
 - b) célzott tájékoztatás nyújtása a tanulóknak az egész életen át tartó tanulás teljes ciklusára kiterjedően a tanulási célú mobilitási lehetőségekről, többek között az iskolákban, valamint ifjúsági és munkahelyi kontextusban, a szakképzési szolgáltatók és a felnőttoktatási szolgáltatók, az ifjúsági munkát végző és önkéntes szolgáltatók, a felsőoktatási intézmények és a munkáltatók körében, a tanulási célú mobilitás előmozdítóival együttműködve, valamint a tanulási célú mobilitási lehetőségekre vonatkozó információknak a tanulmányi és pályaaorientációs tanácsadásba való beépítése révén;
 - c) a külföldi mobilitási időszak előnyeinek népszerűsítése, valamint tanácsadás, tippek és mentorálás biztosítása, különösen a kevesebb lehetőséggel rendelkező tanulók számára, többek között az Erasmus+ alkalmazás lehető legjobb kihasználásával;

- d) a fogadó szervezetek ösztönzése arra, hogy biztosítsák az érkező tanulók zökkenőmentes fogadását, többek között az információk és a vonatkozó anyagok könnyen hozzáférhetővé tétele révén;
- e) tájékoztatás nyújtása a mobilitási lehetőségekről az Euroguidance és az Eurodesk hálózat igénybevétele és működésének optimalizálása révén;
- f) tájékoztatás nyújtása a fogadó országokban lévő élet- és munkakörülményekről, felhasználva az összes tagállam és EFTA-ország élet- és munkakörülményeit bemutató EURES-portálon és az EU Tanulósarok vonatkozó részén elérhető információkat, többek között az információknak a nemzeti tanulási célú mobilitási portálokkal való összekapcsolása révén.

10. Támogassák az átláthatóságot és a tanulási eredmények elismerését az alábbiak révén:

- a) a szükséges lépések megtétele annak érdekében, hogy megvalósuljon a felsőfokú képesítések és a felsőoktatási szintű külföldi tanulmányi időszakok eredményeinek automatikus kölcsönös elismerése, továbbá jelentős előrelépés megtétele a felsőoktatásba való belépést lehetővé tevő felső középfokú oktatás és képzés nyomán szerzett képesítések, valamint a felső középfokú oktatás és képzés – többek között a szakképzés, valamint a virtuális és vegyes tanulás – során megvalósult külföldi tanulmányi időszakok eredményeinek automatikus kölcsönös elismerése felé, mégpedig azáltal, hogy iránymutatást és képzést nyújtanak az oktatási és képzési szolgáltatóknak, valamint biztosítják az elismerésre vonatkozó döntések meghozatalának következetességét;
- b) azoknak a rendelkezésre álló rendszereknek és eszközöknek a teljes mértékű kihasználása, amelyek támogathatják a tanulási eredmények elismerését, többek között az automatikus kölcsönös elismerésre vonatkozó következetes nemzeti megközelítések elősegítésével, valamint annak biztosításával, hogy a külső minőségbiztosítási rendszert az EQAR-nál nyilvántartásba vett független minőségbiztosítási ügynökségek hajtsák végre;
- c) az oktatási és képzési intézmények ösztönzése arra, hogy – az adatvédelmi szabályok figyelembevételével – vezessenek nyilvántartást a tanulási eredmények elismerésére vonatkozó döntésekről annak érdekében, hogy biztosítsák a döntéshozatal időbeli és az intézmények különböző szervezeti struktúrái közötti következetességét és átláthatóságát azzal a céllal, hogy biztosítsák az automatikus kölcsönös elismerés koncepciójának és meghatározásának a megértését;
- d) lépések megtétele a nem formális és informális tanulás, az ifjúsági munka és az önkéntesség keretében végzett, tanulási célú mobilitás során szerzett kompetenciák elismerésének irányába azáltal, hogy előmozdítják az érvényesítési intézkedésekre vonatkozó együttműködést az oktatási és képzési ágazatok érintett szervei, a nem formális tanulási szolgáltatók és a civil társadalmi szervezetek között, hogy a nem formális és informális tanulás eredményei könnyebben felhasználhatók legyenek a formális oktatásban és képzésben, valamint a munkaerőpiacon;

- e) az oktatási és képzési szolgáltatók, valamint az ifjúsági tanulási célú mobilitási tevékenységek, ifjúsági munka és önkéntesség szervezésével foglalkozók támogatása az uniós keretrendszerek és eszközök – többek között a Europass, a készségek, kompetenciák és foglalkozások többnyelvű európai osztályozása, az európai digitális tanulási tanúsítványok, az egész életen át tartó tanulás európai képesítési keretrendszere, a Europass mobilitás és a Youthpass – és/vagy a nemzeti keretrendszerek rendszerszintű alkalmazásában a tanulási célú mobilitás során kifejlesztett kompetenciák azonosításának, dokumentálásának, értékelésének és adott esetben tanúsításának a támogatása céljából;
- f) lépések tételének megfontolása az UNESCO felsőoktatási képesítések elismeréséről szóló globális egyezményének a megerősítése felé a harmadik országokban szerzett képesítések, valamint a részleges és korábbi tanulmányok méltányosabb és átláthatóbb elismerése érdekében; a harmadik országbeli képesítések elismerési folyamataira vonatkozó információk nyilvánosságra hozatala;
- g) a szakpolitikai együttműködés, különösen a bolognai folyamat globális politikai párbeszédének, valamint az elismerő hatóságok és a minőségbiztosítási ügynökségek közötti együttműködés felhasználása a harmadik országok felsőoktatási intézményeinek kapacitásfejlesztésére és a minőségbiztosítási folyamatok összehangolására annak érdekében, hogy maximalizálják a harmadik országbeli hallgatók mobilitási tapasztalatainak tanulási eredményeit, és biztosítsák a mobilitási időszakok teljes elismerését a hallgatók diplomájának otthoni megszerzésében.

11. Támogassák a munkaerőpiaci átmenetet és a munkavállalói mobilitást az alábbiak révén:
- a) a tanulási célú mobilitásból a munkavállalói mobilitásba való átmenet megkönnyítése azáltal, hogy a mobilitásban részt vevő tanulók, pedagógusok és személyzet, valamint ifjúságsegítők segítséget kapnak ahhoz, hogy hozzáférjenek az állami foglalkoztatási szolgálatok és az EURES álláskeresői támogatásához;
 - b) az Erasmus+ programon keresztül a tanulók – köztük a frissen végzettek – segítése a külföldi szakmai gyakorlaton való részvételben, hogy fejlesszék vállalkozói, innovatív, kreatív és interkulturális készségeiket;
 - c) az érintett szervezetek ösztönzése arra, hogy külföldi gyakornokokat fogadjanak, többek között a tudatosság erősítése és hozzáférhető információk révén.
12. Tegyük inkluzívabbá és hozzáférhetőbbé a tanulási célú mobilitást az alábbiak révén:
- a) külön ezt szolgáló intézkedések kidolgozása a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek mobilitásának támogatására az oktatási és képzési rendszerekben, valamint az ifjúsági és sportágazatban;
 - b) a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek előtt álló akadályok felszámolása és a szükségleteikkel való foglalkozás a tanulási tevékenységek tervezésének korai szakaszától kezdve;

- c) támogatás biztosítása ahhoz, hogy a tanulási célú mobilitás elérhető legyen a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek számára, valamint az őket fogadó szervezetek támogatása, például megfelelő nemzeti vagy regionális szintű finanszírozás biztosításával, valamint a különböző uniós, nemzetközi, nemzeti és regionális finanszírozási eszközök közötti szinergiák előmozdításával;
- d) hozzáférhető, naprakész és időszerű tájékoztatás nyújtása a tanulási célú mobilitáshoz rendelkezésre álló finanszírozásról, a kifizetések időzítéséről és a tanulók számára elérhető egyéb támogatásról;
- e) a mobilitásban részt vevő tanulók segítése azáltal, hogy az érintett nemzeti, regionális és helyi hatóságokkal együttműködésben kezelik a diákszállások hiányát;
- f) az uniós és a nemzeti jogszabályokkal összhangban megfelelő védelem biztosítása a tanulási célú mobilitásban részt vevők – köztük a tanulószerveződéses tanulók, a gyakornokok, a fiatal kutatók, az ifjúságsegítők és az önkéntesek, különösen a kiskorúak – számára a biztosítás, a munkaügyi normák, az egészségügyi és biztonsági követelmények, az adózás, a társadalombiztosítás (például az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés), valamint adott esetben a nyugdíjjogosultságok felhalmozásának lehetősége tekintetében.

13. Tegyük környezeti szempontból fenntarthatóbbá a tanulási célú mobilitást az alábbiak révén:
- a) adott esetben a tanulási célú mobilitási célpontokból induló és oda irányuló – valamint a mobilitási időszakok alatt – fenntarthatóbb közlekedési eszközök igénybevétele, továbbá útmutatás nyújtása a fenntartható utazásra vonatkozóan;
 - b) a tanulási célú mobilitási tevékenységeket szervező oktatási és képzési szolgáltatók, ifjúsági és sportágazat és civil társadalmi szervezetek segítése abban, hogy a fenntarthatósági gyakorlatokat képzés, iránymutatások és bevált gyakorlatok megosztása révén beépítsék mindennapi tevékenységeikbe;
 - c) az oktatási és képzési szolgáltatók, valamint az ifjúsági és sportágazat szervezeti szintű támogatása azon erőfeszítésekben, amelyek a tanulási célú mobilitással összefüggő utazásból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkentésére irányulnak.
14. A tanulási célú mobilitás elősegítése érdekében vegyék igénybe a digitális technológiákat az alábbiak révén:
- a) közös európai szabványokon alapuló, interoperábilis informatikai rendszerek fejlesztésének és használatának támogatása; e rendszereknek lehetővé kell tenniük a tanulóknak, a pedagógusoknak és a személyzet számára – az alkalmazandó adatvédelmi jogszabályoknak teljes mértékben megfelelően – a tanulási célú mobilitási tapasztalatok kezelését és nyilvántartását, valamint a szervezetek számára a mobilitási lehetőségekről való tájékoztatás nyújtását, a mobilitás kezelését, az automatikus kölcsönös elismerés támogatását és az adminisztratív terhek csökkentését az európai diákigazolvány kezdeményezés jellemzőinek és a Europass-platform által kínált eszközöknek a kihasználása, így többek között a tanulmányi tanúsítványoknak az európai digitális tanulmányi tanúsítványok infrastruktúrája révén történő digitalizálása útján;

- b) hozzájárulás a kutatók mobilitását támogató, valamint releváns információs és támogatási szolgáltatásokat nyújtó kezdeményezésekhez, beleértve az EURAXESS²⁹-t és a hamarosan várható EKT-tehetségplatformot³⁰;
- c) támogatás nyújtása az oktatási és képzési szolgáltatóknak, az ifjúsági és sportágazatnak, valamint a civil társadalmi szervezeteknek, lehetővé téve számukra, hogy szükség esetén új digitális eszközöket hozzanak létre és használjanak és/vagy igénybe vegyék a meglévő digitális eszközöket a fizikai mobilitás kiegészítésére;
- d) a magas minőségi színvonalú vegyes mobilitási formák fejlesztésének támogatása a meglévő nemzeti keretek kiigazításával, a digitális technológiákat alkalmazó, kiegészítő, innovatív mobilitási formák elősegítése érdekében;
- e) annak feltárása, hogy a mesterséges intelligencia hogyan segíthet a tanulási célú mobilitás előtt álló akadályok leküzdésében.

15. A tanulási célú mobilitás keretében mozgítsák elő az uniós értékeket az alábbiak révén:

- a) valamennyi tanulónak, pedagógusnak és a személyzet valamennyi tagjának ösztönzése arra, hogy külföldi tanulási célú mobilitási időszakuk alatt vegyenek részt a fogadó közösségek életében, többek között önkéntes tevékenységek révén;
- b) a tanulási célú mobilitási tapasztalatok gazdagítása az interkulturális érzékenységgel, a polgári szerepvállalással, a digitális és médiaműveltséggel, az EU-val és az uniós értékekkel kapcsolatos ismeretekkel, valamint az alapvető jogokkal kapcsolatos képzéssel;
- c) az érkező tanulók, pedagógusok és személyzet tájékoztatása a helyi körülményeket bemutató információkkal, valamint befogadó kultúra teremtése mentorok és adminisztratív támogatás révén;

²⁹ EURAXESS – Mozgásban a kutatók: egyablakos ügyintézés azon kutatók és innovátorok számára, akik életpályájukat és személyes fejlődésüket más országokba költözve kívánják előrelendíteni.

³⁰ Az EKT-tehetségek egy, a Horizont Európa program által támogatott fellépés, amelynek célja a szakmai életpályák interoperabilitásának, valamint a kutatási és innovációs tehetségek foglalkoztathatóságának fokozása az ágazatokon belül.

- d) annak biztosítása, hogy a mobilitásban részt vevő tanulók, pedagógusok és személyzet a tudományos élet szabadságának legmagasabb mértékét élvezze; az oktatási és képzési intézmények ösztönzése a minőség kultúrájának kialakítására, többek között minőségbiztosítás révén, amelynek keretében a mobilitási időszakok során teljes mértékben biztosítva van a tudományos integritás elveinek betartása.

16. Népszerűsítsék az EU-t mint tanulási célpontot az alábbiak révén:

- a) szoros együttműködés az EU vonzerejének növelése érdekében, felhasználva a meglévő nemzeti és regionális kezdeményezéseket, például a „*Study in Europe*” („Tanulás Európában”) projektet a felsőoktatásban;
- b) a tanulási célú mobilitás megkönnyítése a világ más részeivel, különösen az európai perspektívával rendelkező országokkal, azok érintett hatóságai, valamint oktatási és képzési intézményei és az uniós megfelelőik közötti szorosabb együttműködés révén; e tekintetben a tehetséggondozási partnerségek a kölcsönösen elfogadott célkitűzésekkel összhangban keretet biztosíthatnak a kulcsfontosságú harmadik országokkal való szorosabb partnerségi együttműködésekhez; az ilyen együttműködés segíthet annak biztosításában, hogy a tanulási célú mobilitás közvetett módon segítsen kezelni a készséghiányokat a harmadik országokban és az EU-ban, például azáltal, hogy a zöld és digitális átállás által érintett ágazatokban kezeli a készséghiányokat, valamint javítja a tanulók foglalkoztathatóságát;
- c) az (EU) 2016/801 irányelvvel³¹ összhangban valamely tagállamban tanulási lehetőségre kiválasztott harmadik országbeli állampolgárok számára a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok és tartózkodási engedélyek, illetve a 810/2009/EK rendelettel³² összhangban a rövid távú tartózkodásra jogosító vízumok időben történő kiadásának támogatása, az EU-ban való tartózkodás tervezett időtartamától függően.

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/801 irányelve (2016. május 11.) a harmadik országbeli állampolgárok kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat, önkéntes szolgálat, diákcseraprogramok vagy oktatási projektek, és au pair tevékenység céljából történő beutazásának és tartózkodásának feltételeiről (HL L 132., 2016.5.21., 21. o.).

³² Az Európai Parlament és a Tanács 810/2009/EK rendelete (2009. július 13.) a Közösségi Vízumkódex létrehozásáról (vízumkódex) (HL L 243., 2009.9.15., 1. o.).

17. Támogassák ezen ajánlás végrehajtását az alábbiak révén:

- a) stratégiai megbeszélések ösztönzése európai, nemzeti és regionális szinten, valamint a tagállamok között a lehetséges nemzetköziesítési és/vagy mobilitási stratégiákról vagy megközelítésekről, a bevált gyakorlatok megosztásáról és a társaktól való tanulási tevékenységekben történő részvételről, valamennyi érintett érdekelt féllel együttműködve;
- b) a Bizottság tájékoztatása 2026 végéig azon meglévő vagy tervezett nemzetköziesítési és/vagy mobilitási stratégiákról vagy megközelítésekről, amelyek támogatják ezen ajánlásnak a felsőoktatás, a szakképzés, a köznevelés és a felnőttoktatás, valamint az ifjúsági és sportágazat terén történő végrehajtását, egyaránt foglalkozva a kifelé és a befelé irányuló tanulási célú mobilitással.

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, HOGY:

18. A tagállamokkal szoros együttműködésben, valamint az oktatási mutatókkal és referenciaértékekkel foglalkozó állandó csoport szakértői véleménye alapján és annak figyelembevételével és ezen állandó csoporttal együtt 2026-ra dolgozzon ki javaslatot (a 3. és a 4. ajánlásban említett) adatgyűjtés módszertanára vonatkozóan a következők mérése céljából:

- külföldi tanulási célú mobilitási tapasztalattal rendelkező diplomások aránya a felsőoktatásban,
- a kevesebb lehetőséggel rendelkezők aránya a külföldi tanulási célú mobilitásban részesülő összes tanuló körében az oktatási és képzési, valamint az ifjúsági és sportágazatban.

Megfelelően vegye figyelembe az inkluzív tanulási célú mobilitással kapcsolatos adatokat érintő esetleges érzékenységeket, és kerülje el, hogy bármilyen további adminisztratív teher háruljon a tagállamokra. Számoljon be gyakran a Tanácsnak (annak illetékes előkészítő szervén, az Oktatási Bizottságon keresztül) az elért eredményekről.

19. A 17. ajánlásban említetteknek megfelelően támogassa a bevált gyakorlatok megosztását, a társaktól való tanulási tevékenységekben való részvételt, továbbá az európai, a nemzeti és a regionális szintű, valamint a tagállamok közötti stratégiai megbeszéléseket.

20. Továbbra is támogassa ezen ajánlás végrehajtását, mégpedig az oktatás és a képzés terén folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszerének munkacsoportjai közötti együttműködésre építve, valamint az oktatási mutatókkal és referenciaértékekkel foglalkozó állandó csoporttal együttműködésben.
21. Térképezze fel a meglévő uniós, nemzetközi, nemzeti és regionális szintű finanszírozási eszközök beavatkozási területeit a tanulási célú mobilitást támogató lehetséges intézkedések és bevált gyakorlatok tudatosítása, valamint az érintett érdekelt felek körében a hatékony szinergikus megközelítés elősegítése érdekében.
22. Működjön együtt a tagállamokkal – többek között az oktatási mutatókkal és referenciaértékekkel foglalkozó állandó csoport keretében – és az érintett érdekelt felekkel az adatok minőségének és elérhetőségének további javítása, valamint az adatgyűjtésre és -elemzésre vonatkozó uniós szintű módszertanok kidolgozása érdekében, beleértve az összes oktatási és képzési ágazatban, valamint az ifjúsági és sportágazatban a tanulási célú mobilitásra vonatkozó felméréseket, például a diplomások pályakövetésére irányuló európai felmérést, amelyek révén figyelembe vehető az inkluzivitás és a területi sokszínűség is, az uniós adatvédelmi jogszabályoknak való teljes megfelelés mellett és anélkül, hogy bármilyen további teher hárulna a tagállamokra.

23. A tagállami szakértőkkel szoros együttműködésben alakítsa át a mobilitási eredménytáblát annak érdekében, hogy nyomon kövesse ezen ajánlás végrehajtását, továbbá terjessze ki ezt az eredménytáblát valamennyi oktatási és képzési, továbbá az ifjúsági és sportágazatra.
24. Ösztönözze és támogassa a fiataloknak a nemzeti, regionális, helyi és európai szintű, tanulási célú mobilitási stratégiák és programok kialakításában és végrehajtásában való részvételét.
25. Az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület programokon keresztül fejlessze tovább, mozgítsa elő és támogassa a külföldi tanulmányi időszakok megvalósítását támogató uniós eszközök – így például az Euroguidance és az Eurodesk hálózat, az európai diákigazolványra vonatkozó kezdeményezés, az online nyelvi támogatás, az Európai Iskolai Oktatási Platform, az Európai Ifjúsági Portál, az általános online képzés, a Youthpass és az Europass – használatát.
26. Az Erasmus+ programon keresztül fejlessze tovább, optimalizálja, mozgítsa elő és támogassa a külföldi tanulmányi időszakok eredményeinek és a tanúsítványoknak az átláthatóságát és érvényesítését támogató uniós eszközöket, különösen a Youthpass-t és az Europass-platformot/az Europass mobilitási igazolványt, többek között az európai tanulási modellen és az európai digitális tanulási tanúsítványokon keresztül megvalósuló szemantikus interoperabilitás javítása révén.
27. Fejlessze tovább és támogassa a felsőoktatási intézményeket és a felsőoktatási intézmények szövetségeit, így például az „Európai Egyetemeket”, lehetővé téve számukra, hogy az uniós és a bolognai eszközökkel összhangban közös programokat biztosítsanak, és közös diplomákat adjanak ki.

28. Fejlessze tovább és támogassa az európai egyetemek szövetségeit, többek között az Erasmus+ program és szakpolitikai támogatás révén, lehetővé téve számukra, hogy teljes mértékben kiaknázzák a bennük rejlő lehetőségeket, és példaképként szolgáljanak a felsőoktatási ágazat számára, mégpedig azáltal, hogy elősegíti a zökkenőmentes és integrált mobilitást az európai egyetemközi kampuszokon, előmozdítja a mikrotanúsítványok használatát, valamint – a tagállamokkal, a felsőoktatási intézményekkel, a hallgatói szervezetekkel és az érintett érdekelt felekkel szoros együttműködésben – megvizsgálja, hogy milyen lehetőségek kínálkoznának és milyen lépések megtételére lenne szükség a közösen kidolgozott európai kritériumokon alapuló lehetséges közös diploma címhez.
29. Fejlessze tovább és támogassa azokat az önkéntes uniós kezdeményezéseket – így például az Erasmus+ tanárképző akadémiákat és a szakképzési kiválósági központokat –, amelyekkel növelhető a mobilitás az oktatás és képzés területén.
30. Az Erasmus+ program révén nyújtson további támogatást, mégpedig a tagállamok közötti együttműködés és egymástól való tanulás annak érdekében való ösztönzésével, hogy biztosított legyen az oktatási és képzési ágazatok minden szintjén – többek között virtuális és vegyes tanulás esetén is – elvégzett külföldi tanulmányi időszakok képesítéseinek és eredményeinek az automatikus kölcsönös elismerése.
31. Innovatív nyelvtanulási eszközök – többek között digitális és MI-eszközök – kifejlesztése érdekében folytassa a tagállamok támogatását a nyelvtanítás és -tanulás átfogó megközelítésének irányába való haladásuk során, különösen a következők révén: társaktól való tanulási tevékenységek, olyan kezdeményezések és rendezvények előmozdítása, mint például a Nyelvek Európai Napja, továbbá az olyan érdekelt felekkel és nemzetközi szervezetekkel való együttműködés, mint például az Európa Tanács és annak Élő Nyelvek Európai Központja, valamint az OECD.

32. A tanulási célú mobilitási lehetőségeket az összes tagállamban előmozdító intézkedések hatásának maximalizálása érdekében mozgítsa elő a tanulási mobilitásra irányuló uniós programok – így például az Erasmus+ és az Európai Szolidaritási Testület –, valamint az uniós, nemzetközi, nemzeti és regionális szintű egyéb finanszírozási eszközök – így például a kohéziós politikai alapok, különösen az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap Plusz és annak „tűzz célt magad elé, tanulj, fejleszd készségeidet, érvényesülj!” (ALMA) kezdeményezése – közötti szinergiák és kiegészítő jellegek kialakítását, mégpedig többek között a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek részvételének fokozását célzó eszközök és stratégiák végrehajtásának támogatása révén.
33. Uniós eszközök – így például a Technikai Támogatási Eszköz és az Erasmus + programban rejlő lehetőségek – igénybevitelével, kérésre támogassa a tagállamokat a nemzeti szintű és több országra kiterjedő nemzetköziesítési és/vagy mobilitási stratégiák vagy megközelítések megreformálására és javítására irányuló erőfeszítéseikben.
34. 2025-ig készítsen tanulmányt az EU-n belüli kiegyensúlyozott mobilitás (többek között a kredit- és oklevélszerzési célú mobilitás) lehetőségeiről, kihívásairól és hatásairól, figyelembe véve a képzett munkaerő cirkulációjának jelenségéből fakadó különböző következményeket.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről

A tanárok mobilitására vonatkozó szakpolitikai keret

Az európai oktatási térség 2025-ig történő megvalósításáról szóló 2020. évi közleményében³³ a Bizottság kijelenti, hogy „a Bizottság a tagállamokkal és az érdekelt felekkel együttműködve szakpolitikai keretet fog kidolgozni annak érdekében, hogy a tanárok tényleges mobilitási igényei alapján növelje a tanulási célú mobilitási lehetőségek számát és minőségét Európában”.

Az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) szóló tanácsi állásfoglalásban³⁴ a „Tanárok és oktatók” kiemelt terület kezelésére irányuló konkrét intézkedések szerepelnek. Ezen intézkedések közé tartozik az is, hogy meg kell vizsgálni a tanárok mobilitására vonatkozó szakpolitikai keret kialakításának lehetőségét.

³³ COM(2020) 625 final.

³⁴ HL C 66., 2021.2.26., 1. o.

Egy ilyen keret létrehozását az indokolja, hogy a tanárok az SWD(2023) 719 final bizottsági szolgálati munkadokumentumban is elemzett sajátos kihívásokkal szembesülnek.

Ez a keretrendszer egy sor iskolai, helyi, regionális és rendszerszinten végrehajtható intézkedést vázol fel az uniós tagállamokban a tanárok mobilitása előtt álló akadályok elhárítása érdekében. E keretrendszer célja egyrészt az, hogy inspirációul szolgáljon azon érdekelt felek számára, amelyek saját rendszereikkel összhangban a tanárok mobilitására vonatkozó saját stratégiákat kívánnak kidolgozni, másrészt pedig az, hogy az ötletek eszköztáraként funkcionáljon a tanári mobilitás fokozása érdekében. Kiegészíti és kibővíti a tanárok és oktatók mobilitásának – különösen az európai mobilitásnak – az alap- és továbbképzésük során történő növeléséről szóló tanácsi következtetéseket³⁵ meghatározott intézkedéseket, valamint hozzájárul a tanári mobilitás értékének előmozdításához az iskolákban és közösségekben. A Tanács a következtetéseken hangsúlyozza a külföldi tanulási célú mobilitásnak a tanárok szakmai fejlődésére, valamint az oktatási és képzési rendszerekre gyakorolt kedvező hatását, és egyúttal azonosítja a mobilitás akadályait. E mellékletben az ezen akadályokon való felülkerekedés szükségességével foglalkozunk annak érdekében, hogy a tanárok mobilitása – a nemzeti oktatási és képzési rendszerek igényeivel összhangban – járható úttá váljon mind a tanárok alapképzése, mind pedig folyamatos szakmai továbbképzésük során.

³⁵ HL C 167., 2022.4.21., 2. o.

Az alapgondolat az, hogy a tanulási célú mobilitásnak a tanárok alapképzésének és szakmai továbbképzésének elválaszthatatlan részét kell képeznie, mivel növelheti a szakma vonzerejét, továbbá fontos az iskoláknak, valamint az oktatási és képzési rendszereknek az európai oktatási térség létrehozását célzó továbbfejlesztésében.

A Bizottság – különösen a bevált gyakorlatok megosztása és a társaktól való tanulás révén – támogatni fogja a tagállamokat az e dokumentumban felvázolt szükséges rendelkezések és intézkedések bevezetésében. Ezek az intézkedések az Erasmus+ program keretében kidolgozott azon bevált gyakorlatokra – így például az Erasmus+ tanárképző akadémiákra – fognak épülni, amelyek célja, hogy támogatást nyújtsanak a tanároknak pályafutásuk kezdetén, és erősítsék szakmai fejlődésüket.

Tagállamuk nemzeti rendszerével összhangban az iskolai, a regionális, a helyi és a rendszerszintű érdekelt felek a fent vázolt általános célkitűzéseket a következők révén tudják megvalósítani:

1. A mobilitási lehetőségek elérhetővé tétele a tanárok alapképzésének és folyamatos szakmai továbbképzésének keretében
 - a) Alapképzés
 - inkluzív és nemi szempontból kiegyensúlyozott mobilitási lehetőségek beépítésének mérlegelése a tanári alapképzésbe, a tanterv ajánlott részeként,
 - a tanulási célú mobilitás elismerése a tanári alapképzés szerves részeként, valamint – adott esetben – különösen a külföldi tanítási megbízások elismerése a nemzeti oktatási és képzési intézményekben való, iskolán belüli képzéssel egyenértékűnek,
 - amennyiben lehetséges, időszakok („mobilitási ablakok”) kijelölése megjelölése a tanári alapképzés tanévében azért, hogy a tanárszakos hallgatók könnyen részt tudjanak venni mobilitási időszakokban anélkül, hogy az kihatással lenne tanulmányaikra,
 - olyan modulok vagy elemek beillesztése a tanári alapképzésbe, amelyek kifejezetten a külföldi tanulási célú mobilitási időszakok eltöltéséhez szükséges készségek és kompetenciák biztosítására szolgálnak.

b) Folyamatos szakmai továbbképzés

- a tanárok külföldi mobilitási időszakai eredményeinek elismerése szakmai tevékenységük indokolt és értékes részeként,
- amennyiben lehetséges, mobilitási ablakok azonosítása és beépítése a tanévbe, amikor a tanárok és leendő tanárok küldése és fogadása megfelelő és könnyen megvalósítható, valamint – amennyiben szükséges – biztosítani lehet helyettesítő tanárokat,
- kétoldalú megállapodások nemzeti vagy adott esetben regionális szinten történő megkötése, különösen a megszerzett készségek és kompetenciák elismerésének és összehasonlíthatóságának elősegítése érdekében (pl. közös minőségi keretrendszer révén és európai szinten rendelkezésre álló egységesített készségterminológia használatával),
- amennyiben lehetséges, valamint a nemzeti hatáskörökkel összhangban az iskolák támogatása megfelelő erőforrásokkal és rugalmas eljárásokkal, amennyiben a mobilitásban részt vevő tanárokat ideiglenesen helyettesíteni kell.

2. A helyi szintű együttműködés javítása a tanárok mobilitására vonatkozó stratégiai megközelítés kidolgozása és végrehajtása révén

a) A tanárok mobilitásának beépítése az iskolák általános fejlesztésébe

- a politikai döntéshozók, a nevelési-oktatási intézményvezetők, a tanárképző oktatók és az érintett érdekelt felek ösztönzése annak meghatározására, hogy a tanulási célú mobilitás, ezen belül a tanárok mobilitása – oktatási szakértelmüktől vagy nemüktől függetlenül – miként integrálható az iskolafejlesztési stratégiákba,
- rövid, közép- és hosszú távú célkitűzések – többek között tanárok (köztük tanárképzésben részt vevők és az iskolai személyzet más tagjai) küldése és fogadása, valamint külföldi szervezetekkel folytatott együttműködési projektek (köztük online együttműködés) – meghatározásának a célból való mérlegelése, hogy a tanulási célú mobilitás az általános iskolafejlesztési stratégia részévé váljon,

- progresszív stratégia alkalmazása e célkitűzések végrehajtásához, kezdve a digitális eszközök és platformok használatával, a kétoldalú együttműködéssel és a határon átnyúló régiókkal való együttműködéssel,
- amennyiben lehetséges, az azonos területen vagy régióban lévő iskolák közötti együttműködés előmozdítása a tanulási célú mobilitási programokban részt vevő tanárok helyettesítésének elősegítése érdekében,
- az oktatásban és képzésben részt vevő szervezetek helyi rendszerében rejlő lehetőségek kiaknázása külföldi partnerek találása céljából,
- a részt vevő intézmények hálózatainak létrehozása a tagállamok között a tanárok mobilitására irányuló olyan rendszer kialakítása érdekében, amely a helyi, a regionális és a nemzeti oktatási hatóságok nyilvántartásain, az iskolai konzorciumokon, az eTwinning közösségen és más meglévő hálózatokon alapul,
- a tanárok mobilitásának erősítése, mégpedig nyelvi kompetenciáik javítása, a nyelvtanítás és -tanulás innovatív módszereinek fokozottabb igénybevétele, valamint a többnyelvűségnek az osztálytermi gyakorlatba való beépítése révén.

b) A szükséges erőforrások elosztása

- külön személyzet (mobilitási koordinátorok) kijelölésének mérlegelése a mobilitási projekteknek és tevékenységeknek – többek között a mobilitásban részt vevő tanárok mentorálásának, a fogadó és küldő intézmények támogatásának, valamint például a szállással, a jövedelemadóval és a társadalombiztosítással kapcsolatos logisztikai és adminisztratív eljárások legmegfelelőbb szinten (iskolák, valamint helyi oktatási és képzési hatóságok) történő kezelésének – az előkészítése és végrehajtása céljából,
- az erőforrások összevonásának mérlegelése a helyi oktatási és képzési hatóságok szintjén azért, hogy meg lehessen birkózni a mobilitási projektek előkészítésével és irányításával járó adminisztratív munkateherrel, különösen annak érdekében, hogy a legkevesebb eszközzel rendelkező iskolák is részt tudjanak venni a tanulási célú mobilitási tevékenységekben,
- az oktatási és képzési intézmények kapacitásának javítása mind a gyakorló, mind pedig a leendő tanárok mobilitási tevékenységeinek fogadása és hasznosítása érdekében, teljes mértékben kiaknázva az Erasmus+ tanárképző akadémiákkal való együttműködés előnyeit,
- a mobilitási lehetőségeket a helyszínen lehetővé tevő személyzet munkájának elismerése,
- a mobilitási projektekben aktívan részt vevő iskolák támogatása további erőforrások biztosításával,
- szinergiák előmozdítása – az Erasmus + programon kívül – más helyi, nemzeti és uniós alapokkal, különösen az Európai Szociális Alap Plusszal és az Európai Regionális Fejlesztési Alappal.

3. A tanulási célú mobilitás előnyeinek népszerűsítése, valamint az ilyen mobilitásnak a szükséges képzéssel történő támogatása
- az oktatási és képzési rendszer valamennyi szintjén a döntéshozók (különösen a nevelési-oktatási intézményvezetők, valamint egyéb, helyi és regionális szintű vezetők) figyelmének felhívása a határokon átnyúló, tanulási célú mobilitásnak az oktatási személyzet vonatkozásában jelentkező előnyeire és a szervezetek fejlesztésére gyakorolt hatására, például az idegennyelvi kompetenciák fejlesztéséhez való hozzájárulására a diákok körében,
 - nevelési-oktatási intézményvezetők számára iskolafejlesztéssel kapcsolatos olyan képzés biztosítása (többek között külföldi szakmai tapasztalatsere révén), amelyet külföldi tanulási célú mobilitás támogat,
 - ösztönzők létrehozása azon nevelési-oktatási intézményvezetők vonatkozásában, akik bevonják iskoláikat és személyzetüket mobilitási projektekbe, valamint ezen intézményvezetők munkájának megbecsülése,
 - az ilyen tapasztalatok által a tanárookra és a tanulókra, továbbá az iskolák és az iskolai oktatás helyi, regionális és nemzeti szintű fejlesztésére gyakorolt kedvező hatások megbecsülése és népszerűsítése.
-

A tanulószerveződéses tanulók mobilitására vonatkozó szakpolitikai keret

A tanulószerveződéses gyakorlati képzések³⁶ 2010 óta az európai szakképzési politikák egyik központi elemét képezik. Ezt először a bruges-i közleményben ismerték el, majd 2020-ban újra hangsúlyozták az osnabrücki nyilatkozatban, valamint a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről szóló, 2020. november 24-i tanácsi ajánlásban³⁷. Azóta változtak a konkrét szakpolitikai prioritások, és ma már magukban foglalják azt is, hogy a tanulási célú, határokon átnyúló mobilitás a tanulószerveződéses tanulók számára is valósággá váljon. A tanulószerveződéses tanulók mobilitása egyértelmű előnyöket kínál a fiatalok és a felnőtt tanulók számára képzésük és foglalkoztathatóságuk szempontjából, valamint a vállalatok számára, mivel az általuk foglalkoztatott munkaerő készségei bővülnek, továbbá a társadalom egésze számára. A határokon átnyúló mobilitás által kínált lehetséges készségek és kompetenciák (pl. nyelvi kompetenciák, interkulturális készségek, szervezési készségek és egyéb átvihető készségek, vagy valamely szakterületre vonatkozóan a küldő vállalatnál/intézménynél nem elérhető speciális készségek) némelyike nem tanulható meg hazai környezetben. Ugyanakkor egy sor olyan sajátos akadály miatt, mint például a tanulószerveződéses tanulók adminisztratív helyzetével kapcsolatos jogi kötelezettségek összetettsége, az ilyen tanulók életkora, a nemzeti tanulószerveződéses gyakorlati képzési rendszerek és tantervek eltérősége, valamint a termelékenységcsökkenésnek a munkáltatók tekintetében jelentkező kockázata miatt a tanulószerveződéses tanulók korlátozottan férnek hozzá a tanulási célú mobilitási tapasztalatokhoz. E mellékletben egy sor olyan nemzeti szintű intézkedést javasolunk, amelyek elősegíthetik a tanulószerveződéses tanulók mobilitását rendszer-, egyéni és vállalati szinten. E melléklet célja, hogy egyrészt inspirációul szolgáljon azon érdekelt felek számára, amelyek ki kívánják terjeszteni a tanulószerveződéses gyakorlati képzési mobilitást, másrészt pedig hogy eszköztárként funkcionáljon a tanulószerveződéses gyakorlati képzési mobilitás fokozásához. Ez a melléklet a színvonalas és eredményes tanulószerveződéses gyakorlati képzés európai keretrendszeréről szóló, 2018. március 15-i tanácsi ajánlás rendelkezéseire épül.

³⁶ A színvonalas és eredményes tanulószerveződéses gyakorlati képzés európai keretrendszeréről szóló, 2018. március 15-i tanácsi ajánlás (HL C 153., 2018.5.2., 1. o.) értelmében a tanulószerveződéses gyakorlati képzések olyan formális szakképzési rendszerek, amelyek:

- a) az oktatási vagy képzési intézményekben folytatott tanulást ötvözik a vállalatoknál és egyéb munkahelyeken folytatott érdemi munkaalapú tanulással;
- b) nemzeti szinten elismert szakképesítés megszerzéséhez vezetnek;
- c) a tanulószerveződéses tanuló, a munkaadó, valamint adott esetben a szakképzést nyújtó intézmény jogait és kötelezettségeit lefektető megállapodáson alapulnak; valamint
- d) a tanulószerveződéses tanuló a munkahelyi jelenlét ellenében bérben vagy más juttatásban részesül.

³⁷ HL C 417., 2020.12.2., 1. o.

Ajánlott, hogy a tagállamok mérlegeljék olyan intézkedések bevezetését, amelyek a következő elvek alapján támogatják a szakképzésben részt vevő tanulószereződéses tanulók mobilitását:

1. A tanulószereződéses tanulók mobilitását elősegítő rendszerszintű szempontok
 - a) A tanulószereződéses tanulók mobilitásának beépítése adott esetben az oktatásra és képzésre vonatkozó nemzeti nemzetköziesítési stratégiába, valamint adott esetben az ágazati (gazdasági) stratégiákba. Az ilyen stratégiák keretében olyan fokozatos megközelítés alkalmazható, amely rövid távú mobilitásra és a határon átnyúló régiókban vagy kiválasztott ágazatokban megvalósuló mobilitásra épül, vagy amely előmozdítja a rövid távú kollektív vagy rotációs mobilitási rendszereket.
 - b) A nemzetköziesítés előmozdítása a szakképzési kiválósági központok know-how-jára építve. Ezek a központok összekapcsolják a referencia-szakképző intézményeket a tagállamokban, ösztönzik az érdekelt felek széles körével való együttműködést, valamint törekednek az ágazati készségigényekre és a társadalmi kihívásokra összpontosító, magas színvonalú tantervek és képesítések kidolgozására. A szakképzési kiválósági központok egy sor olyan tevékenységen dolgoznak, amelyek magukban foglalják a tanulók mobilitásának a tantervbe való beépítését, valamint a tanulók külföldi mobilitással kapcsolatos lehetőségeinek és az ilyen mobilitási programok színvonalának a javítását. A kiválóság és az innováció motorjaiként szolgálnak, továbbá előmozdítják a szakképzés proaktív szerepét a helyi és regionális gazdaságfejlesztésben.

- c) Külön személyzet (pl. nagykövetek, kapcsolattartó pontok, mobilitási koordinátorok) kijelölése helyi, regionális és nemzeti szinten a tanulószereződéses tanulók mobilitásának elősegítésére és az azzal kapcsolatos figyelemfelhívásra a különböző nemzeti és regionális rendszerek tekintetében. E külön személyzet segíthet a mobilitási projektek és tevékenységek előkészítésében és végrehajtásában, többek között a tanulószereződéses tanulók mentorálása, a fogadó és küldő intézmények támogatása, valamint a logisztikai és adminisztratív eljárások kezelése révén.
- d) A tanulószereződéses gyakorlati képzési mobilitás előmozdítása többek között a munkáltatók, a szakképző intézmények, az állami foglalkoztatási szolgálatok és a szociális partnerek közötti új hálózatok létrehozásának ösztönzése, illetve a meglévő hálózatok megerősítése révén, továbbá kiaknázva az olyan meglévő kezdeményezésekben rejlő lehetőségeket, mint például a Tanulószereződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége.
- e) Olyan tantervi intézkedések mérlegelése, amelyek elősegítik a tanulószereződéses tanulók mobilitását anélkül, hogy veszélyeztetnék tanulmányaik befejezését, és amelyek keretében elismerik a külföldön szerzett tanulási eredményeket (például azáltal, hogy a tantervekbe külön mobilitási modult illesztenek be vagy – amennyiben szükséges és lehetséges – távoktatás bevezetésével).

- f) Könnyű hozzáférés biztosítása a tanulószerveződéses gyakorlati képzési mobilitásra vonatkozó, a mobilitásban részt vevő tanulószerveződéses tanulók díjazásához és jogállásához kapcsolódó jogi és adminisztratív követelményekkel kapcsolatos információkhoz.
- g) Adott esetben és az (EU) 2016/801 irányelvvel³⁸ összhangban a pályázati eljárással kapcsolatos adminisztratív terhek csökkentése, valamint a beérkező, harmadik országbeli állampolgársággal rendelkező, tanulószerveződéses tanulók vízum- és tartózkodásiengedély-eljárásainak felgyorsítása.
- h) A tanulószerveződéses tanulók mobilitásáról más tagállamokkal és – amennyiben megvalósítható – harmadik országokkal (vagy adott esetben régiókkal) való kétoldalú megállapodások ösztönzése a megszerzett készségek és kompetenciák elismerése és összehasonlíthatósága tekintetében még fennálló akadályok csökkentése érdekében (pl. egy olyan közös minőségi keretrendszer révén, amely a tanulószerveződéses tanulók mobilitásával és a két ország tanulószerveződéses gyakorlati képzési rendszereivel kapcsolatos sajátos nemzeti kérdésekre összpontosít).
- i) Amennyiben lehetséges, a szociális partnerek bevonása a tanulószerveződéses tanulók mobilitására irányuló stratégiák és programok tervezésének, végrehajtásának és nyomon követésének minden szakaszába.

³⁸ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/801 irányelve (2016. május 11.) a harmadik országbeli állampolgárok kutatás, tanulmányok folytatása, gyakorlat, önkéntes szolgálat, diákcseraprogramok vagy oktatási projektek, és au pair tevékenység céljából történő beutazásának és tartózkodásának feltételeiről (HL L 132., 2016.5.21., 21. o.).

2. Tanulószerződéses tanulóknak nyújtott támogatás

- a) A mobilitás inkluzív módon történő megvalósítása, speciális támogatás nyújtása a kevesebb lehetőséggel rendelkező emberek számára.
- b) Az Erasmus+ ösztöndíjak kiegészítése a tanulószerződéses tanulók mobilitási költségeinek fedezését célzó további finanszírozással.
- c) A tanulószerződéses tanulók mobilitását támogató pedagógiai megoldások és eszközök előmozdítása, például távtanulás révén, a tanulás és a képzés kettős struktúrája közötti különbségek áthidalása érdekében.
- d) A tanulószerződéses tanulók fokozottabb támogatása és tájékoztatása, többek között a nyelvi felkészítés támogatása (egyres foglalkozások vonatkozásában külön nyelvtanulási anyagok kidolgozása a fogadó országok nyelvén/nyelvein).
- e) Kísérő intézkedések kidolgozása a külföldre utazó, tanulószerződéses tanulók számára, így például az előkészítő szakaszhoz mentorálási/„tanulótársi” rendszer, virtuális mobilitás az előkészítő szakaszban (a fizikai mobilitás kiegészítéseként) és a külföldön tartózkodás során, valamint a tanulószerződéses tanulók támogatása visszatérésükkor, amikor visszatérnek munkakörnyezetükbe, és használják az újonnan megszerzett készségeiket és kompetenciáikat.
- f) Szakképző iskolába járó, tanulószerződéses tanulók lehetőségeinek – többek között az Erasmus+ kínálta lehetőségeknek és a nemzetközi mobilitási programoknak – az előmozdítása a tanácsadók külön e célra létrehozott hálózatán és a közösségi médián keresztül.
- g) A tanulószerződéses tanulók számára az EURES online portálján kínált lehetőségek népszerűsítése annak érdekében, hogy a mobilitásban részt vevő tanulók támogatást kapjanak a munkaerőpiaci átmenet során.

3. Vállalatoknak nyújtott támogatás

- a) Pénzügyi ösztönzők nyújtásának mérlegelése egyrészt a munkáltatók részére – kompenzálva őket azon időszak tekintetében, amikor a tanulósz szerződéses tanulók külföldön tartózkodnak –, másrészt pedig a tanulósz szerződéses tanulók részére, ösztönözve őket a küldő munkáltatójukhoz való visszatérésre (például bónusz a program elvégzésekor vagy bértámogatás, ha a tanulósz szerződéses tanulót a végzettség megszerzését követően veszik fel).
- b) A munkáltatók, különösen a kis- és középvállalkozások részére célzott támogatásnyújtás mérlegelése, például a fogadó és a küldő országok közötti közvetítő hálózatok – lehetőleg ágazati alapon történő – létrehozásának támogatása révén, a vállalatok szervezeti kérdésekkel és jogi követelményekkel kapcsolatos támogatása érdekében.
- c) Szakképzést és tanulósz szerződéses gyakorlati képzéseket megvalósító állami szolgálatok vagy az állami foglalkoztatási szolgálatok (áfsz-ek) és a munkáltatók közötti, határokon átnyúló együttműködések előmozdítása a következők révén: olyan intézkedések feltérképezése, amelyek külföldi szakképzési lehetőségeket kínálnak tanulósz szerződéses tanulók számára a kettős átállás által érintett ágazatokban; ezen állami szolgálatok vagy az áfsz-ek és a munkáltatói szervezetek közötti, határokon átnyúló együttműködések támogatása a zöld és digitális foglalkozásokban jelentkező szakemberhiánynak a tanulósz szerződéses gyakorlati képzési programok révén történő kezelése érdekében; valamint – kiindulópontként – határokon átnyúló regionális partnerségek mérlegelése ezen állami szolgálatok vagy az áfsz-ek között.
- d) Az Erasmus + programban rejlő lehetőségeknek és a Tanulósz szerződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetségének a népszerűsítése a vállalatok körében, kiemelve a mobilitási programokban részt vevő, tanulósz szerződéses tanulók fogadásának és küldésének előnyeit.